

Філософія і виховання сучасної молоді

Є. В. Пилипко, канд. філос. наук

Харківська національна академія міського господарства

Сучасна освіта переживає кризу. Кризу, пов'язану не з відсутністю наукового знання або засобів технічного забезпечення освіти, і навіть не з браком кадрів системи освіти. Сучасна криза народної освіти пов'язана з браком виховання, з руйнуванням духовних цінностей. Сучасна освіта під тиском матеріалістичної культури Заходу втрачає свою духовність, гуманність, втрачає сенс самої освіти. Освіта без духовності, торгівля без гуманності, наука без моралі небезпечні та руйнівні.

Ниткою Аріадни, що виведе суспільство з лабіринту духовної кризи освіти сьогодні, є філософія. Філософія як наука. Філософія як світогляд.

Особливе місце в системі освіти займає філософія. Оскільки це єдина дисципліна, яка займається не стільки приватними, скільки загальними і всебічними питаннями. Філософія ставить їх перед суспільством і успішно вирішує в контексті концептуального світогляду. Ці питання тим більше актуалізуються, чим більше зростає вплив глобалізації на держави, народи, союзи держав, цивілізацію в цілому.

У нашому розумінні, протиставлення гуманітарної і природничо-наукової освіти і особлива замкнутість гуманітарного знання в собі самому – помилка культури нинішньої системи освіти.

Саме характер «гуманітарної освіти» і діяльність «гуманітаріїв» чинять вирішальну (по відношенню до майбутнього) дію на усі сфери життя суспільства, хоча ця дія носить характер опосередкованого (а не безпосереднього), оскільки саме людина – міра усіх речей. Саме людина визначає цінність духовних і матеріальних благ. Від якості цих цінностей залежить якість життя людини. «Система освіти повинна випромінювати світло. Тільки духовне та моральне виховання здатне привити відчуття гармонії, єдності та людяності. Але духовне та моральне виховання майже зникло у світі. Брак його є причиною виникаючих у суспільстві бродіння та конфліктів».

Для розв'язання сучасної кризи людства і побудови безпечного щасливого майбутнього головна – ключова наука – філософія, як наука що формує концептуальний, цілісний світогляд, з якої мають бути практичні виходи в педагогіку(починаючи з періоду, передування

народженню) і в усі інші наукові дисципліни (включаючи і біологію людини), в художню творчість і іншого роду діяльність людей.

Саме тепер філософія як концептуальна наука повинна адекватно реагувати на стрімкі зміни умов сучасної цивілізації.

Саме філософія робить акцент на тому що людина не є тільки тіло у фізичному аспекті. А передусім людина є власне – розум, думка, свідомість, дух, душа. Григорій Савич Сковорода окреслив людину не як «зовнішню плоть», а як думку: «... не зовнішня плоть, але наша думка – то є головна наша людина. В ній ми містимся. Вона і є ми». Надаючи, таким чином, філософське обґрунтування для вдосконалення самої основи людини – її характеру. А виховання характеру людини – це поле гуманітарної, і передусім філософської освіти.

«Освіта без характеру, торгівля без моралі, наука без гуманності – некорисні та небезпечні», – такий лозунг національної освіти проголосив Бхагаван Шрі Сатъя Саи Баба на конференції 2008 року в Бриндавані, присвяченій вихованню та освіті молоді сучасної Індії.

Лише гуманітарна база дозволяє виховати гуманний характер людини. Вона надає систему духовних цінностей загальнолюдського масштабу: любов, істина, праведність, ненасилля, заспокоєння душі.

Значення ж філософії полягає в тому, що саме філософія як метадисципліна стоїть на стику усіх наук і гуманітарного і технічного профілю.

Усе це як покладає відповідальність на сучасну філософію, так і дає упевненість в перспективності конструктивного реформування системи народної освіти у напрямі підвищення значення долі впливу гуманітарних дисциплін на чолі з філософією як концептуальною наукою.

Саме тому ключі до розв'язання нинішньої духовної кризи людства в цілому і України, зокрема, лежать в області розширення впливу гуманітарних дисциплін і передусім – в галузі філософської науки, саме вона повинна дати людям духовно збагачену теорію і практику